

PROJEKT INŠTITUCIONÁLNEHO HODNOTENIA VYSOKÝCH ŠKÔL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Gabčíkovo, 21. septembra 2005

Motto:

„ ... v zhode s princípmi inštitucionálnej autonómie základná zodpovednosť za zabezpečenie kvality vo vysokom školstve leží na každej inštitúcii a to je základ pre skutočnú zodpovednosť vysokoškolského systému v rámci národného systému pre zabezpečenie kvality.“

Berlínske komuniké zo summitu ministrov školstva k bolonskému procesu (19. 9. 2003)

OBSAH

OBSAH	3
1. ÚVOD	4
2. POJEM KVALITA	9
3.1 CIEĽ PROJEKTU	13
3.2 BLIŽŠIE CIELE PROJEKTU	13
3.3 CIEĽOVÁ SKUPINA	13
4. AKTIVITY A HARMONOGRAM ČINNOSTI	14
ČASŤ A: SEBAHODNOTENIE VYSOKÝCH ŠKÔL	16
1.1 Úvod	17
1.2 Pôvod metodiky	19
1.3 Obsah/orientácia metodiky	20
1.4 Silné stránky metodiky	21
1.5 Použitelnosť metodiky v podmienkach Slovenskej republiky	21
1.6 Porovnanie metodiky so súčasným stavom	21
1.7 Širšie podmienky sebahodnotenia	22
1.8 Sebahodnotiaca správa	23
1.8.1 Obsah.....	23
1.8.1.1 Úvod.....	23
1.8.1.2 O vysokej škole.....	24
1.8.1.3 Normy a hodnoty vysokej školy.....	24
1.8.1.4 Monitorovanie a riadenie kvality na vysokej škole	28
1.8.1.5 Strategické riadenie a možnosti ďalšieho rozvoja vysokej školy	29
1.8.1.6 Špecifický aspekt vybraný vysokou školou (ľubovoľný).....	30
1.8.1.7 Závery	30
1.8.1.8 Prílohy k sebahodnotiacej správe vysokej školy.....	30
1.8.2 Technické podmienky pre vypracovanie sebahodnotiacej správy.....	31
5. VÝSLEDKY PROJEKTU INŠTITUCIONÁLNEHO HODNOTENIA	32
6. VÝSTUPY INŠTITUCIONÁLNEHO HODNOTENIA A ICH POUŽITIE	33
7. PREZENTÁCIA VÝSLEDKOV	34
8. TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK	35
9. ZDROJE	37
10. PRÍLOHY	38
Príloha A	38
Príloha B	40
Príloha C	41
Príloha D	43

1. ÚVOD

(1) Vzdelanie sa čoraz viac ukazuje ako strategický tovar a sila, ktorá predurčuje schopnosť spoločnosti (štátu, komunity, rodiny) čeliť súčasným výzvam a primerane uspokojovať svoje potreby, či dokonca prežiť ako organizovaná jednotka. Odpoveďou na tento tlak je masifikácia vzdelávania, ktorá má globálny charakter. Typickým riešením tohto tlaku je rozširovanie počtu vysokoškolských inštitúcií so všetkými znakmi extenzívneho rozvoja. To je nielen najľahšie, ale i spoločensky a politicky veľmi atraktívne riešenie. Ekonomicky a kvalitatívne je však extenzívny rozvoj vysokých škôl jedno z najdrahších riešení vôbec. Prudký rozvoj vysokoškolského vzdelávania v posledných rokoch nesie so sebou i ďalšie charakteristické znaky:

- požiadavky na rast autonómie vysokých škôl a rozvoj ich samosprávy;
- požiadavky na vyššiu účasť spoločnosti pri riadení vysokých škôl;
- požiadavky na prevzatie a preukázanie vyššej zodpovednosti zo strany samosprávy vysokých škôl;
- požiadavky na vyššiu transparentnosť činnosti vysokých škôl;
- požiadavky na doloženie kvality vykonávanej hlavnej činnosti, t.j. poskytovaného vzdelávania a výskumu;
- požiadavky na zamestnateľnosť absolventov.

(2) Tieto a ďalšie požiadavky majú rôzne prejavy a často navzájom protichodnú orientáciu, keď napr. štátna správa znižuje podiel verejných zdrojov na financovaní vysokých škôl a zároveň sa usiluje o vyššiu mieru kontroly nad vnútornými procesmi vysokých škôl. Vysoké školy na druhej strane poukazujú na potrebu vyššieho financovania z verejných a ostatných externých zdrojov a vyššiu mieru autonómie. Všetky tieto snahy však rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje prirodzená požiadavka na preukázanie kvality všetkých činností vykonávaných vysokou školou (rozsah, stupeň a kvalita poskytovaného vzdelávania, kvalita vlastného riadenia vysokej školy, kvalita sociálnych a ďalších služieb, kvalita a úroveň spolupráce s vonkajším prostredím, vrátane služieb pre spoločnosť, atď.) i kvality jej výstupov, t.j. počet a kvalita jej absolventov a rozsah, kvalita a výsledky vykonávaného výskumu. Táto požiadavka sa plní tak na úrovni vysokej školy, ako aj na úrovni národnej

a medzinárodnej, nástrojmi a metódami, ktoré sú vlastné hodnoteniu a zabezpečovaniu kvality.

(3) Požiadavky na kvalitu sprevádzajú vysoké školy už od ich vzniku. Známym materialistickým filozofom 17. storočia Thomasom Hobbesom vo svojom diele *Leviathan* vydanom v roku 1651 hovorí o zodpovednosti (nielen) univerzít za kvalitu vzdelávania toto: „*Ak uznávame, že univerzity predstavujú žriedla občianskej a morálnej náuky, z ktorých kazatelia a vidiecka šľachta čerpajú svoju silu, aby ju šírili medzi ľud, mali by sme určite venovať mimoriadnu pozornosť tomu, aby tieto žriedla zostali čisté, nezakalené neznabožskými politikmi, či ovplyvňované zlými duchmi.*“ I po viac ako 350 rokoch zostáva tento výrok v platnosti, a jeho význam rastie.

(4) V závislosti od miestnych pomerov má potom starostlivosť, či skôr požiadavka na kvalitu, typický charakter. Ak v USA prevláda financovanie vysokého školstva zo súkromných zdrojov, tak samozrejme nie štátna správa, ale súkromné a korporátne agentúry dbajú o kvalitu. Ak v Európe prevláda financovanie vysokých škôl z verejných zdrojov, potom prirodzene štátna správa jednotlivých krajín má snahu, dôvod a aj reálny podiel na procesoch hodnotenia a rozvoja kvality vysokého školstva.

(5) Pre obe tieto základné schémy však platí jeden spoločný znak, ktorým je priama zodpovednosť každej vysokej školy za vlastnú kvalitu a teda aj zodpovednosť všetkých vysokých škôl za kvalitu národného vysokoškolského systému. Len samotná vysoká škola môže a musí niesť zodpovednosť za svoje kvalitatívne parametre. A to i napriek tomu, že predovšetkým v strednej a východnej Európe, vrátane Slovenska, prevláda úsilie štátnej správy organizovať a riadiť i túto oblasť. Len vzájomnou súčinnosťou v partnerstve, každý nesúc vlastnú zodpovednosť, je možné zabezpečiť trvalý rozvoj kvality nielen konkrétnej vysokej školy, ale i celého národného vzdelávacieho systému.

(6) Pozitívnym príkladom je stav týchto procesov v krajinách, ktoré sa im venujú podstatne dlhšie a systematickejšie ako Slovensko. Škandinávia, Holandsko, Nemecko, Anglicko a Škótsko sú dobrými príkladmi správnej praxe („good practice“) v tejto oblasti. Vysoké školy v týchto krajinách začali z vlastnej iniciatívy. Dobrovoľne združené do národných systémov boli schopné formulovať požiadavky na kvalitu vysokých škôl a dodnes používajú vlastné postupy a parametre pre hodnotenie kvality, jej podporu a rozvoj. Štátna

správa spomínaných krajín prenechala vysokým školám a ich združeniam zodpovednosť za vývoj v tejto oblasti, rešpektujúc tým základnú premisu, že kvalita je neodlučiteľnou súčasťou pôsobenia vysokej školy a nemôže byť do jej štruktúr aplikovaná ad hoc zvonku. Až následne sa štátna správa stala partnerom vysokých škôl, aby sa navzájom dohodli na vzájomnej súčinnosti tak, aby príslušný národný model hodnotenia a zabezpečovania kvality túto podporoval a rozvíjal. Nie je preto prekvapením, že práve z týchto oblastí prišiel pojem „kultúra kvality“ („quality culture“).

(7) Stredná a východná Európa kladie dôraz aj na kontrolu akademických činnosti. To je dôsledok terminologickej nejednotnosti, ktorý je charakteristický nielen pre Slovensko, ale aj v uvedenom regióne všeobecne, keď anglický pojem „control“ sa skôr vníma v preklade ako „kontrola“ a nie v jeho skutočnom význame „riadenie“. Tento prístup je zároveň i dôsledkom kultúrneho a civilizačného rozvoja tohto európskeho regiónu, v ktorom už celé storočia prevládajú procesy orientované „zhora-nadol“ („top-down“) nad procesmi „zdolanahor“ („bottom-up“).

(8) To je dôvod prečo dodnes v tejto časti Európy prevládajú také procesy v oblasti zabezpečenia kvality vysokých škôl, ktoré majú prevažne charakter kontroly údajov a inšpekcie procesov. Bežne sa nazývajú akreditáciou, hoci rovnako pomenované procesy v USA majú úplne iný charakter. V tejto súvislosti je dôležité aby vysoké školy si svoju kvalitu strážili, podporovali, rozvíjali a vedeli ju doložiť ony samotné, jednotlivo ako aj na národnej úrovni.

(9) Projekt, ktorý Slovenská rektorská konferencia (ďalej len „SRK“) ako jeden z orgánov reprezentácie vysokých škôl SR pripravila v spolupráci s Radou vysokých škôl SR a Študentskou radou vysokých škôl SR za podpory Ministerstva školstva SR, má ambíciu posunúť vývoj v oblasti rozvoja kvality vysokých škôl na Slovensku dopredu. SRK pritom vychádza z už uvedenej premisy, že zodpovednosť vysokej školy za kvalitu ňou poskytovaného vzdelávania a výskumu znamená podstúpiť proces evaluácie. Po rokoch aplikácie akreditačných prístupov vyvíjajú slovenské vysoké školy prostredníctvom svojich reprezentácii úsilie zaradiť sa do súčasných vývojových trendov, ktoré dnes dominujú Európskemu vysokoškolskému priestoru.

(10) V rámci globalizácie si Európa uvedomila okrem iného i svoje slabé stránky a v úsilí udržať vlastný rozvoj kladie už niekoľko rokov veľký dôraz na rozvoj vysokého školstva a na jeho kvalitu. Deklarácia podpísaná ministrami školstva v Bologni (1999) a z nej odvodená sústava procesov pod spoločným názvom bolonský proces, sú odpoveďou na globálny hlad po vzdelaní a vedomostiach. Pozornosť je pritom rovnomerne rozdelená medzi rozvoj vysokoškolských sústav vrcholiaci v úsilí vytvoriť Európsky vysokoškolský priestor a Európsky výskumný priestor a v tej súvislosti aj rozvoj „kultúry kvality“ vysokého školstva.

(11) Spoločný európsky priestor vytvorený spoločnosťou založenou na vedomostiach je teda aj výsledkom aktivít európskych vysokých škôl. Národné vzdelávacie systémy, ktoré zvládnu nároky tohto úsilia, budú riadnou súčasťou európskeho priestoru. Preto treba oceniť úsilie SRK aktívne zapojiť slovenské vysoké školy do procesov rozvoja „kultúry kvality“. Iniciatíva SRK sa opiera o európsky a národný rozmer zabezpečenia kvality na jednotlivých vysokých školách. Úsilie európskych orgánov a závery rokovaní ministrov zodpovedných za školstvo členských krajín EÚ vyvíjajú tlak na signatárske krajiny, aby na svojej úrovni zabezpečili kvalitu svojich vysokých škôl.¹ Kvalita vysokoškolského vzdelávania a výskumu je dôležitým znakom medzinárodnej príťažlivosti a konkurencieschopnosti Európy. Ministri školstva v Berlínskom komuniké potvrdili, že do roku 2005 národné systémy hodnotenia kvality zahrnú okrem iného aj evaluáciu programov alebo inštitúcií, vrátane vnútorného hodnotenia, externého posúdenia, účasti študentov a publikácie záverov.² V rámci Slovenska štát prechádza na strednodobý systém plánovania verejných výdavkov (trojročná perióda), preto požiadavka štátnej správy na preukázanie a dodržiavanie definovanej úrovne vzdelávania a výskumu na vysokých školách, t.j. efektívne a hospodárne vynakladanie verejných prostriedkov v rezorte i na každej vysokej škole, je plne legitímna.

(12) Projekt inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl SR nevzniká na zelenej lúke. Slovenské vysoké školy veľmi aktívne využili možnosti a podmienky programu Tempus, keď prostredníctvom najmenej 13 úspešných projektov v období rokov 1996 – 2001³ získali poznatky i praktické skúsenosti v oblasti hodnotenia kvality a jej zabezpečovania. Účasťou

¹ Odporúčanie Rady z 24. 9. 1998 o Európskej spolupráci pri zabezpečení kvality vo vysokom školstve (98/561/EC) uverejnené v Official journal L 270/56 7. 10. 1998; Bolonská deklarácia ministrov zodpovedných za vysoké školstvo (19. 6. 1999), Pražské komuniké (19. 5. 2001); Berlínske komuniké (19. 9. 2003); návrh odporúčania Rady a Európskeho parlamentu o Ďalšej európskej spolupráci v zabezpečení kvality vo vysokom školstve z 12. 10. 2004 ako COM(2004) 642 final.

² Berlínske komuniké (19. 9. 2003).

³ Zoznam je v Prílohe A

v ďalších projektoch⁴ sa získané znalosti a informácie prehľadili. Štyri slovenské vysoké školy pritom absolvovali i medzinárodné inštitucionálne hodnotenie, ktoré ako svoj špeciálny program poskytuje Európska asociácia univerzít⁵ (ďalej len „EUA“, predtým CRE). Boli to Univerzita Komenského v Bratislave (1998), Slovenská technická univerzita v Bratislave (1999), Žilinská univerzita v Žiline (2000) a Ekonomická univerzita v Bratislave (2001). Z uvedeného vyplýva, že vysokoškolské prostredie na Slovensku je pripravené niesť vlastnú zodpovednosť za svoju kvalitu i za kvalitu svojich produktov.

(13) Iniciatíva SRK nadväzuje na doterajšie skúsenosti a prax na Slovensku. Obsah predloženého projektu je v súlade s prvými časťami procesu komplexnej akreditácie definovanej v zákone č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách. Preto SRK prizvala k účasti na projekte Akreditačnú komisiu, poradný orgán vlády SR a Ministerstvo školstva SR. Vo vzájomnom partnerstve, s pochopením pozícií a úloh partnerov a ich zodpovednosti, je možné zabezpečiť pre budúcnosť zdravý rozvoj kultúry kvality i v slovenskom vysokoškolskom priestore.

⁴ Dtto.

⁵ www.eua.be.

2. POJEM KVALITA

(14) Celkom prirodzené sú otázky „Čo to je kvalita?“, „Ako vyzerá kvalita?“, „Dá sa vidieť, merať, hodnotiť?“ Vo výrobných odvetviach túto otázku zodpovedali už skôr a spoločnosť dnes disponuje uceleným metrologickým systémom pre zabezpečenie kvality akejkoľvek produkcie. Ale ako vyzerá, ako sa meria a hodnotí kvalita v prípade vzdelávania a výskumu? Už viac rokov panuje v oblasti hodnotenia a zabezpečovania kvality zhoda, že v súčasnosti možno nájsť šesť základných koncepcií „kvality“⁶:

- 1) Kvalita ako „excelentnosť/dokonalosť“. Predstavuje klasický akademický pojem, ktorého cieľom je úsilie byť najlepší.
- 2) Kvalita ako „bezchybnosť“. Štandardy a „bezchybnosť“ sa ľahko definujú pre materiálovú výrobu, najmä priemyselnú. V súčasnosti dosahuje vysoký stupeň dôkladnosti a detailného prepracovania. V tomto koncepte kvality sa pozornosť sústreďuje na zhodu výrobku so stanoveným štandardom (druh materiálu, rozmery). Sústavou noriem a štandardov sa dnes z hľadiska kvality riadia nielen produkty, ale celé priemyselné výrobné technológie, firmy a ich zoskupenia. Typickým príkladom je sústava ISO noriem radu 9000. Vzdelávanie ani výskum však nie sú priemyselnými typmi produkčných procesov, a preto nie je vhodné aplikovať len princípy a prvky takého štandardizovaného systému zabezpečenia kvality (ISO 9000) na podmienky vysokých škôl. Hoci akademická komunita pozná niekoľko pokusov aplikovať ISO normy na vlastné procesy, ide o ojedinelé pokusy.
- 3) Kvalita ako „súlad so zámerom/cieľom“ („fitness for purpose“). Jeden z rozhodujúcich poznatkov z literárnych zdrojov o kvalite je, že definícia kvality je vždy špecifická, t.j. kvalita (niečoho) ako súlad so zámerom/cieľom. Všeobecná, univerzálna „kvalita“ ako taká, hoci ako jediný parameter, ktorý by ju určoval, neexistuje. V oblasti vysokoškolského vzdelávania to napríklad znamená, že určitý študijný program môže byť vhodný na prípravu výskumníkov - špecialistov, ale nie na prípravu odborníkov pre rutinnú priemyselnú prax. To je príklad koncepcie kvality, ktorá sa sústreďuje na napĺňanie potrieb „klienta“, aj keď v oblasti vzdelávania je ťažké definovať „klienta“, keďže ide o rôznorodé skupiny (študenti, zamestnanci, zamestnávateľia, vláda reprezentujúca celú spoločnosť a pod., všetci sú klienti). Hlavnou slabinou tejto

⁶ Harvey L., Green D.: Defining Quality, Assessment and Evaluation in Higher Education, 18, str. 9-34, 1993.

konceptie je predstava, ktorá ju sprevádza, že vo vysokoškolskom vzdelávaní „sa všetko dá, všetko je možné, či prípustné“, stačí definovať „zámer/cieľ“. Z toho vyplýva, že vo vysokom školstve spolu s koncepciou „súlad so zámerom/cieľom“ („fitness for purpose“) musí existovať i komplementárny koncept „súlad zámeru“ („fitness of purpose“), čo je vlastná koncepcia vysokej školy ako takej, čiže myšlienka vedúca k jej vzniku a pôsobeniu. Za takých okolností, a s cieľom pomôcť ďalšiemu rozvoju školy, si hodnotenie môže všimnúť nielen napĺňanie samotných zámerov, či cieľov vysokej školy, ale aj ich rozsah a relevantnosť.

- 4) Kvalita ako „transformácia/zmena“. Táto koncepcia kvality sa striktne zameriava na študentov. Uplatňuje sa predstava, že čím je vzdelávacia inštitúcia lepšia, tým lepšie dosahuje cieľ poskytnúť študentom špecifické poznatky, zručnosti a návyky, ktoré im ako absolventom zlepšia sociálne i profesionálne postavenie v spoločnosti založenej na vedomostiach. Táto koncepcia predpokladá, že sa názory a ciele študentov počas štúdia menia.
- 5) Kvalita ako „prah“. Definovať „prah“ kvality ako hranicu znamená stanoviť normy, minimálne štandardy a ďalšie kritériá. Každá inštitúcia, ktorá splní takto stanovené parametre, sa považuje za kvalitnú. Výhodou tejto koncepcie je objektívnosť, certifikovateľnosť a uniformnosť, čiže rovnakosť pre celý vzdelávací systém. Nevýhodou je, že je statická. Nedá sa uplatniť pri dynamických zmenách, keďže si vyžaduje náročné schvaľovacie postupy. Preto zavádzanie štandardov veľmi často zaostáva za realitou. Používanie prahovej koncepcie kvality nepovzbudzuje inštitúcie, aby sa prispôbovali novým okolnostiam a aby prijímali nové prístupy k vzdelávaniu a rešpektovali meniaci sa obsah jednotlivých disciplín. Táto koncepcia jednoducho nepodporuje rozvoj kvality vysokých škôl.
- 6) Kvalita ako „zlepšenie/zdokonalenie“ („enhancement“) Táto koncepcia zdôrazňuje aspekt plynulého a trvalého zlepšovania sa. Centrom koncepcie je myšlienka, že dosahovanie kvality je základom akademického étosu, a že pracovníci vysokých škôl vedia sami najlepšie, čo predstavuje najvyššiu kvalitu (vzdelávania, výskumu, umeleckej činnosti, riadenia, atď.) v danom čase a na danom mieste. Inými slovami, táto koncepcia kvality zdôrazňuje vlastnú zodpovednosť vysokej školy, ktorá má maximálne využívať získanú autonómiu a akademickú slobodu učiteľov a vedeckovýskumných pracovníkov na dosahovanie najvyššej možnej úrovne. Nevýhodou tejto koncepcie sú ťažkosti s jej objektivizáciou.

(15) V praxi európskych vysokých škôl prevládala v nedávnej minulosti koncepcia kvality založená na plnení minimálnych štandardov. Tieto štandardy sa často definovali veľmi stručne: treba iba ustanoviť dostatočne širokú definíciu požadovaných vedomostí, zručnosti a skúsenosti. Stanovené štandardy zaručujú isté minimum kvality a aspoň minimálnu vzájomnú porovnateľnosť odborov alebo študijných programov v rámci vysokoškolského vzdelávacieho systému. Koncepcia tiež predpokladá, že všetky zúčastnené inštitúcie a poskytované programy prekročia stanovené požiadavky tým, že si stanovujú vlastné špecifické zámery a ciele. Plnením týchto špecifických cieľov tak budú zároveň sústavne zvyšovať svoju kvalitu.

(16) V súčasnosti však v európskej vysokoškolskej komunite prevláda názor, že kvalita vysokých škôl a ich výstupov sa má dosahovať predovšetkým na základe koncepcie súladu výsledkov so zámerom, t.j. napĺňaním stanovených cieľov („fitness for purpose“). Z tejto koncepcie vyrástla myšlienka kultúry kvality. Jednotlivé národné systémy zabezpečovania kvality v krajinách, ktoré sa tejto oblasti venujú najdlhšie, všeobecne prešli na používanie koncepcie kvality založenej na zlepšovaní, či zdokonaľovaní pôsobenia vysokých škôl. Posunuli sa tak od koncepcie „fitness for purpose“ ku koncepcii „quality enhancement/improvement“, čím zásadne ovplyvňujú i súčasnú podobu kultúry kvality predovšetkým vo vznikajúcom Európskom vysokoškolskom priestore.

(17) Koncepcná zmena v oblasti zabezpečovania kvality vysokých škôl je súčasťou bolonského procesu. A keďže v európskom priestore prevládol aj organizačne princíp „zdolaniahor“, pre bolonský proces rozvoja vysokého školstva sa Asociácia európskych univerzít (EUA) stala hlavným partnerom európskych politických a legislatívnych štruktúr. EUA v súčasnosti združuje viac ako 750 európskych univerzít a spolu s Asociáciou národných akreditačných a evaluačných agentúr (European Network for Quality Assurance in Higher Education - ENQA) a Európskym združením študentských organizácií (National Unions of Students in Europe - ESIB) je spoluzodpovedná za náplň bolonského procesu i za vznik Európskeho vysokoškolského priestoru.

(18) EUA už jedenásty rok poskytuje univerzitám prostredníctvom svojho programu *Institutional Evaluation Programme* pomoc pri rozširovaní ich znalostí a skúseností so zabezpečovaním ich vlastnej kvality i pomoc pri budovaní ich systémov pre zabezpečenie kvality a strategický manažment. Výsledkom dlhoročného pôsobenia EUA v uvedenej oblasti

je viac ako 122 vysokých škôl, ktoré úspešne absolvovali inštitucionálne hodnotenie, niekoľko národných systémov (Portugalsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Írsko, Katalánsko), ktoré prešli, prechádzajú alebo v najbližšom období prejdú týmto hodnotením, ale aj vedúca úloha a zdroj rozvoja kultúry kvality na európskych vysokých školách. Základom úspechu EUA je predovšetkým úspech koncepcie kvality „fitness for purpose“ (súlad so stanovenými zámerom, t.j. jeho dosiahnutie), ktorá tvorí základ jej evaluačného programu, na európskych vysokých školách, ktoré dnes bežne akceptujú túto koncepciu ako základ systémov pre zabezpečenie kvality. Úspech koncepcie „fitness for purpose“ je podporený aj ďalším rozvojom kultúry kvality v podobe koncepcie podpory a zvyšovania kvality (koncepcia zdokonaľovania vysokej školy). EUA v súčasnosti monitoruje celkový rozvoj kultúry kvality európskych vysokých škôl prostredníctvom špeciálneho projektu *Quality Culture Project*, ktorý v súčasnosti vstupuje do svojho tretieho pokračovania. Okrem toho pre potreby Európskej komisie monitoruje v dvojročných intervaloch stav bolonského procesu na európskych vysokých školách. V rámci tohto monitoringu v súčasnosti pripravuje správu (Trends IV.) pre zasadnutie ministrov školstva, ktoré bude v máji 2005 v Bergene (Nórsko). Závery z monitoringu a návrh uznesení pre zasadnutie v Bergene budú predmetom konferencie EUA v Glasgowe (marec 2005). Slovensko ako členská krajina EÚ, ako signatár Bolonskej deklarácie a SRK a niektoré vysoké školy SR, ako členovia EUA, majú šancu i zodpovednosť založiť a ďalej rozvíjať novú, podstatne vyššiu úroveň kultúry kvality slovenského vysokoškolského systému, kultúru založenú na súčasných európskych trendoch.

3.1 CIEĽ PROJEKTU

(19) Cieľom projektu je vytvorenie národného systému inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl a podpora kultúry kvality vo vysokoškolskom systéme Slovenskej republiky.

3.2 BLIŽŠIE CIELE PROJEKTU

(20) 1. Inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl Slovenskej republiky.

2. Medzinárodné hodnotenie sektora vysokých škôl Slovenskej republiky

Oba ciele budú splnené pomocou metodiky a expertmi Európskej asociácie univerzít za aktívnej spoluúčasti hodnotených vysokých škôl, Slovenskej rektorskej konferencie a Ministerstva školstva SR. Pre splnenie cieľa 1 bude na každej hodnotenej vysokej škole pôsobiť zvláštna pracovná skupina. Pre splnenie cieľa 2 bude vytvorená spoločná pracovná skupina SRK a MŠ SR. Podrobnosti o zložení pracovných skupín a ich pôsobnosť sú uvedené ďalej.

3.3 CIEĽOVÁ SKUPINA

(21) Vysoké školy Slovenskej republiky.

4. AKTIVITY A HARMONOGRAM ČINNOSTI

(22) Projekt inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl na národnej úrovni pripravila pracovná komisia nominovaná orgánmi reprezentácie vysokých škôl v SR, Ministerstvom školstva SR. Prezident Slovenskej rektorskej konferencie je predsedom tejto komisie. Príprava projektu bola ukončená v období do 1. 3. 2005. Projekt, vrátane metodika bol schválený plénom SRK na zasadnutí v Košiciach 28. 6. 2005. Inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl bude vykonané v období do 1. 10. 2007. Výsledky hodnotenia budú k dispozícii v období do 1. 12. 2007. Záverečná konferencia na národnej úrovni o výsledkoch projektu bude zorganizovaná v januári – februári 2008.

(23) Inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl Slovenskej republiky vykoná Európska asociácia univerzít (ďalej aj „EUA“). Ako vyplýva z informácií uvedených už skôr EUA má dlhodobé a dostatočné skúsenosti s týmto typom hodnotení. EUA tiež, ako jediná v Európe, disponuje dostatočne veľkou a kvalifikovanou skupinou medzinárodných expertov pôsobiacich dlhodobo v tejto oblasti. Hodnotitelia sú zaškolení EUA tak, že ich hodnotenia a hodnotiace správy zodpovedajú bežnej praxi inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl. Zdrojom informácií a poznatkov pre hodnotiteľov budú predovšetkým sebahodnotiace správy vysokých škôl.

(24) Hodnotitelia EUA budú mať možnosť konzultovať skutočnosti uvedené v sebahodnotiacich správach priamo s príslušnými vysokými školami. O každej vysokej škole bude vypracovaná hodnotiaca správa, ktorá bude predložená príslušnému rektorovi. V prípade záujmu vysokej školy a po schválení príslušným rektorom môžu byť výsledky hodnotenia zverejnené na samostatnom zasadnutí hodnotiacej skupiny pred zástupcami dotknutej vysokej školy. Spôsob a rozsah zverejnenia hodnotiacej správy vysokej školy je vecou rektora vysokej školy. Hodnotiace správy budú k dispozícii i prezidentovi SRK. O nakladaní s nimi v rámci SRK rozhodne SRK vo vlastnej kompetencii.

(25) Hodnotitelia EUA v spolupráci s SRK a Ministerstvom školstva SR vypracujú sektorovú správu o sektore vysokého školstva v SR, ktorá bude obsahovať tak súhrn inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl, ako aj vlastné (sumárne) hodnotenie celého

sektora vysokých škôl. Pri hodnotení sa bude venovať zvláštna pozornosť úrovni vedeckého výskumu a umeleckej činnosti a stavu realizácie bolonského procesu na školách a vo vysokoškolskom systéme SR.

(26) S ohľadom na počet hodnotených vysokých škôl (23) a kapacitu expertnej skupiny EUA bude hodnotenie rozdelené do niekoľkých fáz (etáp). Členenie je výlučne časové a nie obsahové. V prvej fáze bude hodnotená skupina 10 vysokých škôl, ktoré vypracujú a predložia svoje sebahodnotiace správy do 22. 12. 2005, najneskôr však do 22. 1. 2006 podľa predloženej metodiky. Druhá skupina hodnotených vysokých škôl, ktorá bude obsahovať 13 vysokých škôl, vypracuje sebahodnotiace správy do^[CM1] 22. 12. 2006. Rozdelenie vysokých škôl do skupín vykoná Slovenská rektorská konferencia do 15. 8. 2005. Medzinárodné hodnotenie sektora vysokých škôl sa začne 1. 1. 2006 a správa bude ukončená do 1. 10. 2007.

ČASŤ A:
SEBAHODNOTENIE VYSOKÝCH ŠKÔL

„Nie kontrola, ale podpora každej participujúcej inštitúcie“.

1.1 Úvod

(27) Proces sebahodnotenia vysokých škôl sa začal rozhodnutím Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) na jej 29. riadnom zasadnutí 21. 5. 2004 v Prešove. Prezídium SRK predložilo predstaviteľom ostatných orgánov reprezentujúcich vysoké školy návrh projektu na 2. spoločnom zasadnutí 5. 10. 2004 v Bratislave a následne aj Ministerstvu školstva SR. Na základe konsenzu predstavitelia orgánov reprezentujúcich vysoké školy SR nominovali zástupcov akademickej obce za členov pracovnej komisie, ktorej primárnou úlohou bolo vypracovať projekt a metodiku inštitucionálnej evaluácie vysokých škôl a účasť na vlastnom hodnotení vysokých škôl. Pracovná komisia sa prvýkrát zišla na zasadnutí 20. 10. 2004 v Bratislave. Celkovo sa pracovná komisia stretla na štyroch zasadnutiach (20. 10. 2004, 8. 12. 2004, 28. 1. 2005 a 19. 4. 2005). Užšia pracovná komisia zasadala na osobitných zasadnutiach. Rozhodnutie o začlenení Európskej asociácie univerzít a rozšírenie projektu z národného na medzinárodne inštitucionálne hodnotenie bolo prijaté na 32. riadnom zasadnutí pléna Slovenskej rektorskej konferencie 28. 6. 2005 v Košiciach. Tento projekt bol schválený na 33. riadnom zasadnutí pléna SRK 21. 9. 2006 v Gabčíkove.

(28) Predkladaný návrh predstavuje základný metodický materiál určený pre sebahodnotenie vysokých škôl. Materiál poskytuje vysokým školám návod EUA na ich vlastné sebahodnotenie (self-evaluation), návštevy na vysokých školách a iné.

(29) Zmyslom projektu sebahodnotenia je dosiahnuť tri hlavné ciele:

- 1) Ďalší rozvoj vysokých škôl smerom k posilneniu ich poslania a zodpovednosti a ich inovačných aktivít.
- 2) Zabezpečenie rozvoja mechanizmov pre riadenie kvality v rámci celej vysokej školy (v jej vnútornej štruktúre).
- 3) Inštitucionalizácia, či zlepšovanie kvality strategického manažérstva (riadenia) vysokej školy.

(30) Navrhovaný proces sebahodnotenia rešpektuje potreby vysokých škôl, ich poslanie, históriu a zvyky, i súčasnú situáciu. Je príspevkom k rozvoju vysokej školy a jej súčasťou v bližšej i vzdialenejšej budúcnosti. Treba zdôrazniť, že úlohou tohto procesu nie je vypracovať poradie (rebríček) vysokých škôl v SR podľa dosiahnutých výsledkov, ale poskytnúť vysokej škole obraz o nej samej.

(31) Sebahodnotenie vysokých škôl predstavuje niekde začiatok budovania systémov pre zabezpečenie kvality na vysokých školách, niekde pokračovanie v budovaní existujúcich systémov a prípadne pokračovanie ich riadnej prevádzky. Táto aktivita zároveň predstavuje súhrn doterajších skúseností slovenských vysokých škôl v oblasti inštitucionálnych hodnotení. Základom procesu je vypracovanie sebahodnotiacej správy. Rozhodujúcou časťou tejto správy je definovanie silných („Strengths“) a slabých stránok („Weaknesses“) vysokej školy, jej možností („Opportunities“), či ohrození („Threats“) (tzv. SWOT analýza). Vypracovaním takejto analýzy získava predovšetkým samotná vysoká škola rozhodujúci nástroj na riadenie kvality na svojej úrovni. Korektne a dobre vypracovaná sebahodnotiaca správa poskytne vysokej škole reálny obraz o jej stave predovšetkým z kvalitatívneho hľadiska.

(32) Pozitívne efekty vyplývajúce z procesu sebahodnotenia sú dvojakého charakteru. Smerom dovnútra vysokej školy ide o efekty vyplývajúce z kolektívnej sebareflexie a tým vytvorenej možnosti kvalitatívneho rozvoja jednotlivých stránok života vysokej školy. Smerom navonok, t.j. voči akademickej komunite, prípadne aj voči širšej verejnosti, ide o poskytnutie vlastného komplexného pohľadu na stav vysokej školy, na jej problémy a potreby i možnosti ďalšieho rozvoja. Vonkajšie podnety vznikajúce ako reakcie na poskytnuté informácie (predovšetkým na sebahodnotiacu správu) by mali slúžiť predovšetkým ako podpora pre ďalší rozvoj vysokej školy. Pritom sa nesmie stratiť zo zreteľa, že hlavným zmyslom celého procesu sebahodnotenia je potvrdenie a rozvoj kvality ako rozhodujúcej veličiny pri organizovaní a riadení procesov vzdelávania, vedeckého výskumu alebo umeleckej činnosti v rámci vysokej školy. Je dôležité, aby sa sebahodnotenie dotýkalo všetkých oblastí činnosti vysokej školy, aby poskytovalo úplný a pravdivý obraz jej života. Preto je potrebné, aby vypracovaná sebahodnotiaca správa nebola len popisná, zahŕňajúca a zhŕňajúca faktografiu vysokej školy, ale aby bola predovšetkým hodnotiaca – analytická. Vychádzajúc z uvedených faktov treba, aby vysoká škola formulovala svoje vlastné postoje a hodnotiace výroky voči všetkým relevantným procesom a faktom, ktoré sú riadnou súčasťou jej života. Zároveň to musí byť aj syntetizujúca správa, čo znamená, že manažment vysokej školy bude schopný definovať a hodnotiť i systém vnútorných vzťahov medzi jednotlivými prvkami, resp. časťami pôsobenia vysokej školy z hľadiska jej riadenia a kvality. Je vítané, ak má správa kritický duch.

(33) V rámci sebahodnotenia vysokej školy treba, aby celý proces a jeho výsledky boli dielom celej akademickej komunity. Pre dosiahnutie tohto cieľa, ktorý okrem iného zabezpečuje ucelenosť a úplnosť sebahodnotenia treba, aby vysoká škola (i formálne) zapojila do spracovania sebahodnotiacej správy čo najširší okruh svojich zamestnancov. V tomto smere treba venovať zvláštnu pozornosť účasti študentov na tomto procese. Po skúsenostiach s doterajšími procesmi hodnotenia vysokých škôl metodika vyžaduje, aby na úrovni vysokej školy a jej vedenia vznikla viacčlenná pracovná komisia zodpovedná za vypracovanie návrhu správy, na čele s rektorom. Zároveň treba zabezpečiť, aby sa všetky štruktúrne jednotky vysokej školy (fakulty, ústavy, laboratória, administratíva a pod.) mali možnosť sa do tohto procesu aktívne zapojiť, t.j. nielen poskytnúť vlastnú faktografiu, ale i vlastný názor. I s ohľadom na potrebu dodržať plán sebahodnotenia vysokých škôl je užitočné stanoviť pracovnej skupine presné časové a vecné dimenzie spracovania sebahodnotiacej správy. Na základe doterajších skúseností s evaluáciou bude riadnou súčasťou prípravy sebahodnotiacich správ i možnosť konzultovať jednotlivé časti a správu ako celok s externým tímom hodnotiteľov

(34) Rovnako ako vo všetkých doterajších prípadoch hodnotenia vysokých škôl treba podklady, pracovné návrhy i konečnú verziu sebahodnotiacej správy považovať za dôverné materiály a ako s takými treba s nimi narábať. Spôsob a rozsah zverejnenia sebahodnotiacej správy vysokej školy je vecou rektora vysokej školy. Autorizovaná sebahodnotiacia správa hodnotených vysokých škôl z prvej skupiny bude v elektronickej a tlačenej podobe v slovenskom a anglickom jazyku predložená prezidentovi SRK do 28. 2. 2006 a vysokých škôl z druhej skupiny do 28. 2. 2007. O nakladaní s nimi rozhodne SRK vo vlastnej kompetencii.

1.2 Pôvod metodiky

(35) Metodika pre vypracovanie sebahodnotiacich správ vysokých škôl je originálnou metodikou, ako ju pripravila a používa pri inštitucionálnom hodnotení vysokých škôl Európska asociácia univerzít (EUA). Metodika je zároveň všeobecne akceptovaným výsledkom mnohoročného úsilia európskeho vysokoškolského prostredia o vypracovanie vhodných postupov pri zavádzaní systémov pre zabezpečenie kvality v akademickom prostredí vysokých škôl a tiež využíva skúsenosti slovenských vysokých škôl. Pre toto

prostredie nie sú charakteristické, ani vhodné, systémy pre zabezpečenie kvality známe v iných oblastiach, najmä v priemysle.

(36) Metodika pre inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl bola doteraz úspešne použitá na niekoľkých desiatkach európskych vysokých škôl, väčšinou z členských štátov EÚ. Stala sa základom i pre množstvo európskych projektov orientovaných na oblasť systémov pre zabezpečenie kvality, ktorých účastníkmi bolo niekoľko desiatok vysokých škôl z celej Európy, vrátane krajín strednej a východnej Európy. Možno konštatovať, že metodika EUA pre inštitucionálne sebahodnotenie predstavuje základný krok pri akomkoľvek systematicky vykonávanom inštitucionálnom hodnotení vysokoškolských inštitúcií. Navyiac, je to jedna z mála metodík, ktoré sú v európskom priestore veľmi často používané a všeobecne prijaté.

1.3 Obsah/orientácia metodiky

(37) Metodika pre sebahodnotenie vysokých škôl zodpovedá svojím obsahom a orientáciou inštitucionálnym hodnoteniam vysokoškolských inštitúcií, ako sú známe a používané v krajinách EÚ. Predmetom inštitucionálneho hodnotenia je samotná vysoká škola, jej celkový stav, organizácia, zamestnanci, manažment, študenti, absolventi, výsledky i uvažovaný ďalší rozvoj. V tomto procese má sebahodnotenie kľúčové postavenie. Jeho cieľom je sebareflexiou dospieť k poznaniu svojich silných a slabých stránok, ich príčin, pôvodu a vzniku. Ďalšími cieľmi je formulácia ohrození a možností ďalšieho rozvoja vysokej školy. V konečnom dôsledku vedie správne vykonané sebahodnotenie k upevneniu a zvýrazneniu silných stránok vysokej školy a k odstráneniu jej nedostatkov, alebo prinajmenej k uvedomeniu si existujúceho stavu a k presnému a správne vytyčeniu ďalších postupov a rozvojových aktivít, t.j. k osvojeniu si správnych prístupov k tvorbe a používaniu strategického manažmentu vysokej školy.

(38) Metodika je obsahovo a orientáciou spracovaná tak, aby inštitúcia, ktorá vypracuje sebahodnotiacu správu, mala možnosť nielen dôkladne popísať seba, svoj vývoj a súčasný stav, ale aby bola zároveň vedená k úplnej reflexii, analýze a hodnoteniu svojej existencie a pôsobenia. Zahraničné, a teraz už i naše skúsenosti ukazujú, že najmä pre inštitúcie, ktoré nemajú väčšiu prax s procesmi sebahodnotenia, sú analytické a hodnotiace časti metodiky náročné na spracovanie. Práve tieto však predstavujú najcennejšiu

časť metodiky, pretože vhodným "prirodzeným" spôsobom pripravujú hodnotených na samotné hodnotenie, učia ich presne rozpoznávať relevantné a irelevantné, kvalitné a kvalitatívne slabšie stránky vlastných činností. Metodika zároveň umožňuje hodnoteným poznať zmysel procesov hodnotenia a ich význam predovšetkým pre samotnú hodnotenú inštitúciu. Tá si vlastnou prácou vytvára súbor riadiacich nástrojov, ktoré sú presne a správne definované a ktoré sú použiteľné i v rámci jej strategického riadenia. Výsledky sebahodnotiaceho procesu sú mimoriadne užitočné predovšetkým pre hodnotené inštitúcie tak pre ich vnútornú potrebu, ako aj pre použitie v externom prostredí. Naše i európske skúsenosti poukazujú aj na to, že pri návrhu riešení úloh, ktoré vyplynuli zo sebahodnotení, sa výrazným spôsobom zvyšuje kreativita inštitúcií. Výsledky sebahodnotiaceho procesu sú však aj prínosom pre celý vysokoškolský systém, pretože sa zvyšuje jeho transparentnosť, atraktívnosť a uľahčuje sa uznávanie výstupov jeho inštitúcií na medzinárodnej úrovni.

1.4 Silné stránky metodiky

(39) Medzi silné stránky metodiky patrí predovšetkým jej jednoduchosť a názornosť. Pri dostatočne serióznom prístupe spracovateľov sebahodnotiacej správy metodika predstavuje nenáročný, zrozumiteľný "návod na použitie". Je všeobecnou skúsenosťou, že metodika neobmedzuje užívateľov pri vypracovávaní správ, ale slúži im ako istý návod.

1.5 Použitelnosť metodiky v podmienkach Slovenskej republiky

(40) Metodika EUA pre inštitucionálne sebahodnotenie vysokých škôl je v podmienkach Slovenska pre väčšinu vysokých škôl novým prístupom. Ako ukázali výsledky medzinárodného inštitucionálneho hodnotenia Univerzity Komenského v Bratislave, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Žilinskej univerzity v Žiline a Ekonomickej univerzity v Bratislave, je veľmi dobre použiteľná aj v podmienkach, kedy sebahodnotiaci proces nebol ešte nikdy komplexne a do hĺbky v celom vysokoškolskom systéme v Slovenskej republike použitý. Práve v takýchto podmienkach je možné na základe uvedenej metodiky získať mimoriadne cenné výsledky slúžiace k prospechu celej hodnotenej vysokej školy.

1.6 Porovnanie metodiky so súčasným stavom

(41) V súčasnosti Slovensko nedisponuje vhodnou vlastnou metodikou, či systémom pre hodnotenie kvality pôsobenia vysokých škôl. Akademická komunita zbierala skúsenosti účasťou vo viacerých medzinárodných projektoch zameraných na problematiku hodnotenia alebo zabezpečenia kvality. Niektoré vysoké školy disponujú rôznymi profesijnými certifikátmi kvality, čo však spadá do úplne iných oblastí. Z uvedených dôvodov je viac ako žiadúce ponúknuť slovenskej akademickej komunite možnosť overeným spôsobom začať zavádzať štandardné postupy pre hodnotenie kvality s postupným prechodom na systémy riadenia a zabezpečenia kvality, t.j. rozvíjať kultúru kvality efektívnym spôsobom v prostredí, ktorému by mala byť táto kultúra vlastná.

1.7 Širšie podmienky sebahodnotenia

(42) S ohľadom na údaje, informácie a argumenty uvedené predtým rozhodla SRK, že inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl vykoná Európska asociácia univerzít (EUA) ako riadnu súčasť jej programu inštitucionálneho hodnotenia (Institutional Evaluation Programme) pre obdobie 2006-2007. Inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl bude mať povahu národného projektu ako tento typ projektov organizuje a realizuje EUA. Súčasťou hodnotenia bude i hodnotiaca správa vysokoškolského sektoru v Slovenskej republike. Účasť na projekte bude daná zmluvou uzavretou medzi EUA a Ministerstvom školstva SR a Slovenskou rektorskou konferenciou ako partnermi. Financujúcou stranou projektu bude MŠ SR. Priamym vykonávateľom a organizačným partnerom pre EUA bude SRK a jednotlivé vysoké školy, účastníci projektu.

(43) Podrobná metodika sebahodnotenia (Guidelines) pre inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl SR vykonané prostredníctvom EUA tvorí prílohu D tohto dokumentu a je riadnou súčasťou tohto projektu.

(44) V rámci projektu sa mimoriadna pozornosť bude venovať stavu vedy, výskumu a umenia na vysokých školách a v celom sektore, ako aj stavu implementácie Bolonského procesu na vysokých školách a v celom sektore.

1.8 Sebahodnotiaca správa

(45) Sebahodnotiaca správa vysokej školy sa musí riadiť metodikou Európskej asociácie univerzít pre sebahodnotenie a návštevy na vysokých školách, ktorá tvorí prílohu D. Uvedené informácie sú len stručnou informáciou o písaní sebahodnotiacej správy. Sebahodnotiaca správa vysokej školy je odpoveďou na štyri základné otázky:

- 1) Čo sa pokúša vysoká škola robiť, t.j. aké je jej poslanie?
- 2) Ako sa usiluje vysoká škola naplniť svoje poslanie?
- 3) Ako vie vysoká škola, že naplňuje svoje poslanie?
- 4) Aké má vysoká škola možnosti na svoj ďalší rozvoj (ako sa mení)?

Tieto otázky treba mať neustále na pamäti pri vypracovávaní sebahodnotiacej správy.

1.8.1 Obsah

(46) Sebahodnotiaca správa vysokej školy má tieto kapitoly:

I. Úvod

II. O vysokej škole

III. Normy a hodnoty vysokej školy

IV. Monitorovanie a riadenie kvality na vysokej škole

V. Strategické riadenie a možnosti ďalšieho rozvoja vysokej školy

VI. Špecifický aspekt vybraný vysokou školou (ľubovoľný)

VII. Závery

VIII. Prílohy sebahodnotiacej správy

1.8.1.1 Úvod

(47) Vysoká škola v úvode uvedie spôsob, akým bola správa vypracovaná. Uvedení budú i všetci autori a spolupracovníci, ktorí sa na vypracovaní správy podieľali. Uvedie sa tiež spôsob autorizácie správy, t.j. kto a akým spôsobom o správe rokoval a kto v konečnom dôsledku správu schválil. V tomto smere neexistuje žiadne usmernenie, je však potrebné, aby bol i v tejto súvislosti rešpektovaný zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a jeho dodatky.

1.8.1.2 O vysokej škole

(48) Stručná prezentácia vysokej školy:

- stručný historický prehľad,
- geografická pozícia vysokej školy,
- počet fakúlt, výskumných ústavov/laboratórií,
- počet a rozloženie študentov podľa stupňa štúdia, fakúlt a trendy za ostatných päť rokov,
- financie: štátna dotácia, iné finančné zdroje, financovanie výskumu.

1.8.1.3 Normy a hodnoty vysokej školy

A. Aké je poslanie vysokej školy?

A.1. Poslanie

(49) V tejto časti správy sa definuje poslanie (misia) a ciele vysokej školy. Analytický dôraz sa kladie na normy a ciele, ktoré si vysoká škola stanovila. Hodnotiaci tím sa bude obzvlášť zaujímať o strategické voľby, ktoré inštitúcia robí s ohľadom na rozsah a profil a všeobecnejšie na otázky:

- Akú rovnováhu usiluje vysoká škola dosiahnuť vo vzťahu k miestnemu, regionálnemu, národnému a medzinárodnému postaveniu?
- Aká by mala byť politika vysokej školy, čo sa týka medzinárodných vzťahov na európskej a medzinárodnej úrovni?
- Akú rovnováhu usiluje vysoká škola dosiahnuť medzi jej výučbou, výskumom a ostatnými službami?
- Aké sú akademické priority vysokej školy, t.j. ktoré študijné programy a oblasti výskumu sa zdôrazňujú?
- Ktoré sú preferované didaktické postupy vysokej školy (napr. prípadové štúdium, výučba založená na riešení problémov, semináre)?
- Aký je stupeň centralizácie a decentralizácie, ku ktorému smeruje vysoká škola?
- Aký by mal byť vzťah vysokej školy k jej zakladateľovi (štát a iní ako napr. kontraktori pre výskum)?

- Aký by mal byť vzťah vysokej školy voči spoločnosti (externí partneri, miestna a regionálna správa) a ich účasť vo verejných diskusiách?

A.2. Obmedzenia a príležitosti

(50) Táto časť sa venuje obmedzeniam a príležitostiam, ktorým čelí vysoká škola, keď usiluje o naplnenie svojich zámerov a cieľov. Prístup v tejto časti správy by mal byť hodnotiaci a syntetický a mal by vysvetliť ako obmedzenia a príležitosti, vnútorné a vonkajšie, ovplyvňujú poslanie a ciele vysokej školy. Možné otázky, ktorým by sa mala inštitúcia venovať, zahŕňajú:

- Hodnotenie inštitucionálnej autonómie (v právnom rámci) so zreteľom na:
 - výber, menovanie, postup a prepustenie akademického (učiteľského a výskumného) a administratívneho personálu,
 - výber študentov,
 - výučba a vzdelávanie (zakladanie a rušenie fakúlt, stupne štúdia, študijné programy, zvláštnosti v študijných programoch, jednotky kurzov, didaktické postupy),
 - výskum (zakladanie a rušenie výskumných laboratórií, individuálne a tímové projekty),
 - rozvoj podnikateľských aktivít (spin off spoločnosti /deriváty/, vedecké parky, inkubátory),
 - financie (stupeň autonómie inštitúcie pri rozdeľovaní dotačných prostriedkov, možnosť zakladania vlastných fondov, manažment aktív).
- Hodnotenie súčasnej situácie na regionálnom a národnom trhu práce.
- Hodnotenie infraštruktúry vo vzťahu k počtu študentov a personálu: počet a veľkosť budov, vybavenia, laboratórií, knižníc; ich umiestnenie (rozptýlenie na veľkom geografickom území alebo koncentrácia v jednom kampuse); vek a podmienky vybavenia.
- Hodnotenie pomeru študentov/personálu (nízky, vysoký a priemerný pomer).
- Hodnotenie ďalších prekážok.

(51) Vypracovanie tejto časti sebahodnotiacej správy je východiskom pre vypracovanie „SWOT“ analýzy, t. j. formuláciu a vyhodnotenie silných a slabých stránok pôsobenia vysokej školy, jej možností a ohrození. Opätovne treba pripomenúť, že sebahodnotenie nie je formálny sumár faktov, ale predovšetkým sebahodnotenie stavu vysokej školy v uvedených oblastiach a smeroch (vlastným samostatným synteticky hodnotiacim pohľadom vysokej školy na ňu samotnú).

B. Ako vysoká škola naplňa svoje poslanie?

(52) V praxi vysoká škola uskutočňuje svoje činnosti (výučba, výskum a iné služby) a manažment za účelom naplnenia jej poslania a cieľov (časť A.1), zatiaľ čo berie do úvahy špecifické obmedzenia, ktorým čelí (časť A.2). Nevyhnutný rozpor medzi tým, čo by malo byť (normy a hodnoty) a tým, čo skutočne je (špecifická organizácia a aktivity) ukazuje silné a slabé stránky vysokej školy. Ide o analýzu silných a slabých stránok, ktorá tvorí ďalšiu fázu sebahodnotenia.

- Akademické aktivity:
 - Analýza výskumných a vzdelávacích prístupov.
 - Analýza tvorby vzdelávacích programov a organizácia výskumných činností.
 - Hodnotenie ako tieto programy a organizačné jednotky odzrkadľujú poslanie a ciele.
- Aktivity spojené s akademickou činnosťou:
 - Analýza prenosu výskumu a technológie, ďalšie vzdelávanie, služby regiónu a komunite a pod.
 - Analýza služieb na podporu študentov.
 - Hodnotenie ako tieto programy a organizačné jednotky odzrkadľujú poslanie a ciele.
- Financovanie:
 - Aký je celkový rozpočet univerzity, vrátane platov, zmlúv a pod?
 - Aké percento tvorí štátna dotácia, poplatky za štúdium, súkromné zdroje (výskumné kontrakty, nadácie a pod.)?
 - Je štátna dotácia pridelená paušálne a ak nie aké percento z pridenej sumy je označované?
 - Aké sú sumy pridelené fakultám a katedrám a podľa akých kritérií? Definuje tieto sumy vysoká škola?
 - Aká časť rozpočtu je kontrolovaná centrálnou?

- Aký je rozsah financií, ktoré môžu byť použité na aplikáciu nových iniciatív?
- Aké sú kritéria delenia financií na vysokej škole? Kto o nich rozhoduje a ako?
- Je vysoká škola schopná vyčísliť plnú sumu nákladov na výskumné a vzdelávacie aktivity?
- Analýza silných a slabých stránok a navrhovaný akčný plán na nápravu slabých a posilnenie silných stránok.
- Riadiace aktivity:
 - Opis praxe riadenia.
 - Ako vysoká škola zainteresovala študentov v riadení?
 - Hodnotenie ako prax riadenia odzrkadľuje poslanie a ciele inštitúcie.
 - Hodnotenie primeranosti ľudských zdrojov vysokej školy, politiky vysokej školy pre ľudské zdroje a praxe voči súčasným a budúcim potrebám.
 - Analýza ako inštitúcia zainteresovala študentov v riadení.
 - Analýza silných a slabých stránok a navrhovaný akčný plán na nápravu slabých a posilnenie silných stránok.

(53) Čo vysoká škola skutočne realizuje v oblasti vzdelávania, vedy a techniky, umenia, sociálnych služieb, vlastného riadenia, ako aj špecifických prístupov k jednotlivým oblastiam, ktoré sa prejavujú v jej vnútornej organizácii a aktivitách? Predmetom tejto časti sebahodnotiacej správy je teda skutočné napĺňanie poslania vysokej školy. Ide o vlastnú hodnotiacu časť správy, v ktorej práve rozdiely medzi tým čo vysoká škola mieni (chce) v zmysle svojho poslania vykonávať a čo skutočne koná, poukazujú na jej silné a slabé stránky. Hodnotenie musí vychádzať z definície poslania vysokej školy a jeho porovnania s jednotlivými časťami jej reálneho života. Ide o porovnanie ideálneho stavu definovaného v poslaní a reálneho stavu v jednotlivých oblastiach (**stav a kvalita štúdia, stav a kvalita vedy a výskumu, organizácie a riadenia vysokej školy atď.**) a to tak, aby vysoká škola samotná i ostatní užívatelia správy mohli v tomto hodnotení nájsť (postrehnúť) „profil“ vysokej školy. Odpoveď na túto otázku nemožno považovať za úplnú, pokiaľ bude výlučne popisná. Je nevyhnutné opakovane zdôrazniť, že rozhodujúcim momentom je sebahodnotenie, t.j. porovnanie toho, čo si vysoká škola vytýčila (poslanie vysokej školy) s tým, čo sa jej skutočne darí realizovať.

(54) Mimoriadnu pozornosť treba venovať nasledujúcim oblastiam:

- 1) **Veda, výskum a umenie.** Aký je rozsah a úroveň vedeckého výskumu, resp. umeleckej činnosti ako tieto vykonáva vysoká škola?
- 2) **Bolonský proces.** V akom stave je realizácia bolonského procesu na vysokej škole? Aká je jeho kvalita?

1.8.1.4 Monitorovanie a riadenie kvality na vysokej škole

(55) Otázka ako vysoká škola vie, že napĺňa svoje poslanie, sa vzťahuje na monitorovanie kvality a na prax riadenia kvality, ktorá je platná a funkčná.

A. Monitorovanie kvality

- Ako sa zdieľa zodpovednosť za monitorovanie kvality v rámci vysokej školy?
- Je monitorovanie kvality založené na explicitných štandardoch kvality? Sú tieto štandardy kvality všeobecne známe a akceptované na inštitúcii? Existuje zdieľaná kultúra kvality?
- Do akej miery sú zdroje použiteľné na podporu vnútorných procesov kvality adekvátne?
- Ako sú prístupné mechanizmy na monitorovanie kvality s ohľadom na:
 - Vzdelávacie činnosti.
 - Výskumné činnosti.
 - Výkon študenta, vrátane analýzy počtu študentov, ktorí nedokončia štúdium a dĺžky trvania štúdia.
 - Administratívne procesy.
 - Podnikateľské aktivity.
 - Externé vzťahy (miestne, regionálne a medzinárodné).
- Ako pravidelne sa monitorujú aktivity?
- Ako rozsiahle sú zbierané údaje?
- Do akej miery sú ich výsledky použité v procese rozhodovania a strategickom plánovaní?

B. Riadenie kvality

Ako vysoká škola integruje monitorovanie kvality do svojej politiky?

(56) Formulovanie odpovedí na túto otázku by malo poskytnúť obraz o stave zabezpečenia kvality na vysokej škole. Pod kvalitou treba pritom mať na pamäti úroveň a stav jednotlivých činností vysokej školy. Odpovede by mali poskytnúť obraz o kvalitatívnom

stave zamestnancov, študentov a absolventov, riadiacich mechanizmov, študijných, ekonomických a ostatných administratívnych procesoch. Rovnako by mali byť zreteľne uvedené cesty a spôsoby, ktoré vysoká škola používa ako kontrolné mechanizmy, resp. ako spätnú väzbu, kontrolujúcu kvalitu vykonávaných činností a výsledkov v jednotlivých oblastiach.

(57) Za samozrejmé treba považovať vyjadrenie ako vysoká škola nakladá so získanými poznatkami, do akej miery, v ktorých oblastiach a akým spôsobom reaguje riadiaci mechanizmus vysokej školy na zistené skutočnosti. Pritom nie je ani také rozhodujúce, do akej miery má vysoká škola formálne vo svojej dokumentácii spracovaný mechanizmus pre kontrolu kvality vykonávaných činností, ako formálne správne a presne realizuje prijatý postup, ale rozhodujúce je uviesť skutočnosti zobrazujúce reálne aktivity vysokej školy a jej súčasti (pracovník). Skutočné reakcie vysokej školy a jej pracovník na informácie v oblasti hodnotenia kvality jednotlivých procesov realizovaných fakultou (štúdium, veda, umenie, organizácia a riadenie atď.) sú pre inštitucionálne hodnotenie prínosnejšie. Hodnotenie tejto stránky pôsobenia vysokej školy by malo byť zasadené (podobne ako v ostatných častiach správy) do reálneho prostredia vysokej školy a Slovenskej republiky.

1.8.1.5 Strategické riadenie a možnosti ďalšieho rozvoja vysokej školy

(58) Táto časť správy obsahuje odpovede na otázku, ako sa vysoká škola mení v smere svojho ďalšieho rozvoja. Doteraz sebahodnotenia sa zameriavalo na podrobný opis a analýzu riadenia kvality na inštitucionálnej úrovni. V tejto časti sa analýza posúva k úlohe riadenia kvality ako nástroja pre zmenu. Otázky, na ktoré treba odpovedať, sú:

- Ako reaguje vysoká škola na požiadavky, ohrozenia a príležitosti prítomné vo vonkajšom prostredí?
- Ako sú predstavitelia vonkajšieho prostredia zainteresovaní do strategického riadenia vysokej školy?
- Aké zmeny je možné očakávať v cieľoch vysokej školy?
- Ako je možné lepšie upraviť súčasné a budúce poslanie a ciele a prostriedky (študijné programy, výskum a pod.)?
- Akú úlohu má monitorovanie kvality a riadenie kvality pri ďalšom rozvoji?

(59) Všetky formulácie, definície a odpovede v tejto časti správy by mali byť orientované smerom do budúcnosti, smerom k rozvoju vysokej školy. Sebahodnotiaca správa by v tejto časti mala obsahovať základné postuláty stratégie vysokej školy počnúc definovaním vývoja jej poslania a cieľov, cez jej možnosti rozvoja v danom prostredí (vrátane potrieb zmien tohto prostredia) až po očakávaný rozvoj v oblasti organizácie a riadenia kvality na vysokej škole.

1.8.1.6 Špecifický aspekt vybraný vysokou školou (ľubovoľný)

(60) Vysoká škola má možnosť výberu ľubovoľného špecifického aspektu pre hodnotenie. Ide o témy ako stratégia výskumu, výučba a vzdelávanie, aplikácia cieľov bolonského procesu a pod.

1.8.1.7 Závery

(61) Záver sebahodnotiacej správy tvorí súhrn silných a slabých stránok a ponúka samostatný akčný plán na odstránenie slabých stránok a rozvoj silných stránok. Odporúčame, aby:

- vysoká škola bola čo najviac otvorená a sebareflexívna, pretože cieľom evaluácie je pomôcť zlepšiť kvalitu vysokej školy prostredníctvom sebauvedomenia;
- silné a slabé stránky boli uvedené explicitne;
- sa v závere neuvádzali silné a slabé stránky, ktoré nie sú uvedené v sebahodnotiacej správe, pretože by pôsobili neodôvodnene;
- návrhy na odstránenie slabých stránok boli uvedené v závere v podobe akčného plánu.

1.8.1.8 Prílohy k sebahodnotiacej správe vysokej školy

(62) Prílohy by mali byť dostatočne konkrétne a hutné, informačne nie vágne. Prílohy sebahodnotiacej správy sú:

- Organizačná štruktúru fakúlt (alebo iných relevantných jednotiek výučby/výskumu).
- Organizačná štruktúru centrálnej administratívy a podporných služieb (rektorát, údržba kampusu, knižnice a pod.) vysokej školy.

- Organizačná štruktúra riadiacej štruktúry (rektor, senát/rada, dekan a senát/rada fakulty, hlavné výbory a pod.)
- Počet študentov za celú vysokú školu vrátane rozpisu podľa fakúlt za ostatných 3 až 5 rokov, dĺžka štúdia, počet študentov, ktorí neukončili štúdium.
- Počet akademického personálu (podľa akademického titulu a fakulty) za celú inštitúciu za ostatných 3 až 5 rokov s rozpisom podľa stupňa a disciplín.
- Indikátory výdavkov inštitúcie na výučbu a výskum podľa fakulty za ostatných 3 – 5 rokov.

(63) Ďalšie materiály týkajúce sa vysokej školy, ktoré sa považujú za relevantné z hľadiska hodnotenia, môžu byť súčasťou nepovinných príloh. Počet a veľkosť týchto príloh treba obmedziť tak, aby v potrebnej miere pomohli pochopiť vyjadrenia a argumentáciu v sebahodnotiacej správe.

1.8.2 Technické podmienky pre vypracovanie sebahodnotiacej správy

(64) Pre vypracovanie sebahodnotiacej správy vysokej školy platia nasledovné podmienky:

- i) Správa (s číselnými a ďalšími prílohami) bude mať rozsah maximálne 20 – 25 strán.
- ii) Súčasťou správy budú prílohy obsahujúce predovšetkým faktografiu vysokej školy.
- iii) Správa musí byť vypracovaná v priebehu nasledujúcich mesiacov, prvá skupina vysokých škôl musí predložiť správu do 22. 12. 2005 alebo najneskôr do 22. 1. 2006. Druhá skupina vysokých škôl ju predloží do 22. 12. 2006.
- iv) Správa a všetky dodatky musia byť preložené do anglického jazyka.

5. VÝSLEDKY PROJEKTU INŠTITUCIONÁLNEHO HODNOTENIA

(65)

- 1) Metodika pre inštitucionálne hodnotenie vysokej školy.
- 2) Sebahodnotiaca správa každej hodnotenej vysokej školy v SR a hodnotiaca správa každej hodnotenej vysokej školy vypracovaná tímom hodnotiteľov EUA.
- 3) Sektorová správa o inštitucionálnom hodnotení vysokých škôl v SR a o stave vysokoškolského sektora v SR.

6. VÝSTUPY INŠTITUCIONÁLNEHO HODNOTENIA A ICH POUŽITIE

(64) Výsledky hodnotenia môžu byť využité predovšetkým ako:

- 1) Východiská a podpora rozvoja vysokých škôl v SR a to zvlášť v oblasti zabezpečenia kvality a strategického riadenia.
- 2) Východisko pre inštitucionalizáciu systému zabezpečenia kvality a kultúry kvality celého vysokoškolského systému SR. Inštitucionalizovaný systém podpory kvality by mal zostať duševným vlastníctvom vysokých škôl a jeho prevádzka by mala byť vykonávaná v spolupráci s hlavnými partnermi reprezentácií vysokých škôl a to MŠ SR a AK.
- 3) Informácia pre decízne orgány štátnej a verejnej správy o súčasnej úrovni poskytovaného vysokoškolského vzdelania a výskumu na vysokých školách v SR.
- 4) Informácia pre decízne orgány štátnej a verejnej správy o súčasnej kvalite výstupov, t.j. absolventov, výsledkov výskumu a umeleckej činnosti vysokých škôl v SR.
- 5) Zdroj informácií pre verejnosť podľa bodov 3 a 4.

7. PREZENTÁCIA VÝSLEDKOV

(65) Medzinárodné inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl SR vykoná EUA v spolupráci s SRK, MŠ SR a zúčastnenými vysokými školami v období do 31. 10. 2007. Výsledky hodnotenia budú k dispozícii v období do 1. 12. 2007. Záverečná konferencia na národnej úrovni o výsledkoch projektu bude zorganizovaná v januári – februári 2008.

(66) EUA v spolupráci s SRK a Ministerstvom školstva SR vypracuje celkovú sektorovú správu o hodnotení vysokých škôl SR a o stave vysokoškolského sektora v SR, ktorá bude obsahovať tak súborné inštitucionálne hodnotenie vysokých škôl, ako aj vlastné hodnotenie celého sektora vysokých škôl. Pri hodnotení sa bude venovať zvláštna pozornosť úrovni vedeckého výskumu alebo umeleckej činnosti a stavu realizácie bolonského procesu na školách a vo vysokoškolskom systéme SR.

8. TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK⁷

Akreditácia (angl. výraz „accreditation“)

Udelenie statusu a znak uznania, niekedy aj licencia na pôsobenie. Je to proces založený na aplikácii preddefinovaných minimálnych štandardov.

Alebo

Činnosť, ktorú vykonáva oprávnený orgán. V užšom slova zmysle ide o priznanie práva vysokej škole konať štátne skúšky v niektorom z akreditovaných študijných programov.

Audit kvality (angl. výraz „quality audit“)

Termín používaný pre hodnotenie inštitucionálnych procesov manažmentu kvality.

Evaluácia (angl. výraz „evaluation“)

Systematická, kritická analýza kvality nejakého objektu metódou jeho hodnotenia. V našom prípade je tým objektom vysoká škola a teda ide o hodnotenie:

- Cieľov vysokej školy (napr. poslanie vysokej školy, ciele programov).
- Vstupov do vysokej školy (ľudské zdroje, študenti).
- Procesov vo vysokej škole (výučba a hodnotiace konania).
- Produktov/výstupov vysokej školy (postoje, zručnosti, pochopenie a poznatky, ktoré majú študenti pri ukončení štúdia, výskumné publikácie).

Tiež:

Proces hodnotenia kvality najčastejšie študijného programu alebo katedry, ale aj vysokej školy zameraný na určenie kvality hodnoteného. V prípade hodnotenia vysokých škôl ide o akademický akt, ktorý si vyžaduje kompetentnú kritickú analýzu, zber a analýzu informácií a dát, určenie definícií a kritérií, prijatie ťažkých posudkov a záverov. Evaluácia sa koná formou vnútorných a/alebo externých procedúr

Hodnotenie kvality alebo **meranie kvality** (angl. výraz „quality assessment“ a „quality measurement“)

⁷ Podľa „Quality Assurance in Higher Education“. Final report and Project Recommendations“. European Training Foundation, 1998, s. 23;
Súra, P. a Klincková, J.: Kto je kto a čo je čo na vysokej škole. Bratislava – Banská Bystrica 2004.

Sú synonymá evaluácie, zvlášť ak je v procese prítomný externý element.

Sebahodnotenie (angl. výraz „self-evaluation“)

Špecifická metóda hodnotenia v rámci ktorej hodnotený objekt (spravidla vysokoškolská inštitúcia) je tak objektom ako aj subjektom hodnotenia. Ako subjekt zúčastnený na hodnotení pripravuje hodnotená inštitúcia podklady pre svoje hodnotenie v podobe špeciálnej sebahodnotiacej správy, ktorej rozhodujúcou časťou sú jej analytické výroky t.j. sebareflexia a správne vypracovaná SWOT analýza.

„SWOT“ analýza

Ide o formuláciu a vyhodnotenie silných (Strengthes) a slabých (Weaknesses) stránok pôsobenia vysokej školy, jej možností (Oportunities) a ohrození (Threats).

Hodnotenie typu „peer-review“

Hodnotenie inštitúcie alebo programu vykonané skupinou kolegov spravidla z iných vysokoškolských inštitúcií.

Zabezpečenie kvality (angl. výraz „quality assurance“)

Súborný termín, ktorý zahŕňa politiku, procesy a činnosti, ktorými vysoká škola udržiava a rozvíja kvalitu. Niekedy sa namiesto zabezpečenia kvality používa termín manažment kvality (angl. výraz „quality management“). V užšom slova zmysle sa zabezpečenie kvality týka mechanizmov používaných na informovanie zúčastnených strán (vláda, daňoví poplatníci, zamestnávateľia, študenti a potencionálni študenti) o kvalite vysokej školy.

9. ZDROJE

- Armbruster, B. a König, J. (Hg.): Evaluierung von Hochschul – PR: Kriterien und Verfahren. Bonn 2003.
- Developing an Internal Quality Culture in European Universities. Report on the Quality Culture Project 2002-2003. EUA. 2005.
- Drobná, D. (red.): Modelové inštitucionálne hodnotenie na vybraných slovenských univerzitách. TEMPUS UM_JEP 14170-99. Bratislava 2000.
- European University Association: Institutional Evaluation Programme Guidelines, Self-Evaluation and Site Visits. Brusel 2004.
- Hodnotenie kvality na vysokých školách. Bratislava 13. – 14. 12. 1999. Zborník z medzinárodného seminára v rámci programu TEMPUS. Bratislava 1999.
- Hopbach, A., Dreger W. a Eltz A.: Metaevaluation. Evaluation von Studium und Lehre auf dem Prüfstand. Zwischenbilanz und Konsequenzen für die Zukunft. Projekt Qualitätssicherung. Beiträge zur Hochschulpolitik 5/2004. Bonn 2004.
- Hopbach, A.; Rohwedder, U.; Dreger, W. (red.): Evaluation und Akkreditierung: bluffen – vereinheitlichen – profilieren? Beiträge zur Hochschulpolitik 1/2004. Bonn 2004.
- Kristoffesen, D.; Sursock, A.; Westerheijden, D.: Quality Assurance in Higher Education. „Much Ado About Nothing?“ Evaluation of Learning and teaching and its Consequences. Beiträge zur Hochschulpolitik 5/1999. Bonn 1999.
- Manual of Quality Assurance: Proceures and Practices. European Training Foundation 1998.
- Mittag, S.; Bornmann, L.; Daniel, H.-D.: Evaluation von Studium und Lehre an Hoschulen. Handbuch zur Durchführung mehrstufiger Evaluationsverfahren. Münster 2003.
- Quality Procedures in European Higher Education. An ENQA Survey. ENQA Occasional Papers 5. Helsinky 2003.
- Sterian, P. E.: Accreditation and Quality Assurance in Higher Education. Papers on Higher Education CEPES/UNESCO. 1992.
- Sůra, P. a Klincková, J.: Kto je kto a čo je čo na vysokej škole. Bratislava – Banská Bystrica 2004.
- Tavenas, F.: Quality Assurance: A Reference System for Indicators and Evaluation Procedures. EUA. 2004.

10. PRÍLOHY

Príloha A

Zoznam projektov slovenských vysokých škôl s orientáciou na oblasť hodnotenia a zabezpečenia kvality.

1. SJEP 1101 1-96 *Management in Higher Education Institutions*, koordinovala a kontrahovala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre;
2. SJEP 1 1274-96 *Professional Improvement for Management and Administration*, koordinovala a kontrahovala Žilinská univerzita v Žiline;
3. JEP 11522-96 *New Course of Quality Management in Higher Education*, koordinovala Žilinská univerzita v Žiline, kontrahovali francúzske vysokej školy;
4. SJEP 1 1530-96 *EQATU Education Quality Assessment at technical University*, koordinovala a kontrahovala Slovenská technická univerzita v Bratislave;
5. SJEP 12013/97 *Enhancing Slovakian Quality Assurance Systems'*, koordinovala Žilinská univerzita v Žiline a kontrahovala Abo Akademi University, Fínsko;
6. SJEP 12263-97 *Performance Indicators of Quality Assessment tin Higher Education Institutions*, koordinovala Ekonomická univerzita v Bratislave, kontrahovala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici;
7. SJEP 13003-98 *Training and Advanced Study of University Management*, koordinovala a kontrahovala Ekonomická univerzita v Bratislave;
8. SJEP 13189-98 *Institutional Quality Assurance as a Tool for Change-IQATFOC*, koordinovala CRE a kontrahovala Slovenská technická univerzita v Bratislave;
9. SJEP 13251 -98 *European Integration - Training for Civil Servants*, koordinovalo a kontrahovalo Centrum európskych štúdií Univerzity Komenského v Bratislave;
10. SJEP 1326S -98 *Financial and Investment Management of Slovak universities*, koordinovala a kontrahovala Ekonomická univerzita v Bratislave;
11. SJEP 13408 - 98 *Improvement of University Management*, koordinovala a kontrahovala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici;
12. SJEP 13413- 98 *The Development of a Pilot Model of University Management*, koordinovala a kontrahovala Prešovská univerzita v Prešove;
13. SJEP ERQUAM, koordinovala a kontrahovala Univerzita Komenského v Bratislave;

14. ZZ-95.20 Multi-Country Phare projekt *Quality Assurance in Higher Education*, koordinovalo CRE a kontrahoval Phare program
15. ZZ-97.20 16. QAHEA, British Council projekt, kontrahovala Univerzita Komenského v Bratislave.

Príloha B

Zoznam pracovnej komisie pre prípravu Projektu inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl SR

Dr.h.c. mult. prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc. – predseda pracovnej komisie

Mgr. Mária Čikešová – projektová manažérka

prof. Ing Ivo Čáp, CSc.

doc. Ladislav Čarný, akad. maliar

Dr.h.c. prof. Ing. Karol Florián, DrSc.

Mgr. Ján Hrkút

prof. RNDr. Ján Kalužný, PhD.

Mgr. Lucia Korytková

prof. MUDr. Dušan Meško, PhD.

doc. RNDr. Ivan Ostrovský, CSc.

prof. Ing. Peter Plavčan, CSc.

Jozef Roman

PhDr. Jaroslava Stašková, CSc.

prof. Ing. Karol Zalaj, CSc.

Príloha C

Zoznam rozdelenia vysokých škôl Slovenskej republiky, ktoré vyjadrili záujem o účasť na projekte inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl SR

1. skupina vysokých škôl

Termín predloženia sebahodnotiacej správy: 22. 12. 2005, resp. 22. 1. 2006

Podmienky: ukončený jeden cyklus s absolventmi
predchádzajúca skúsenosť s medzinárodnou inštitucionálnou evaluáciou EUA
účasť v 1. kole komplexnej akreditácie
požiadavka zo strany vysokej školy zúčastniť sa na evaluácii
EUA žiada 10 vysokých škôl v 1. skupine

Zoznam vysokých škôl:

1. Univerzita Komenského v Bratislave
2. Slovenská technická univerzita v Bratislave
3. Ekonomická univerzita v Bratislave
4. Žilinská univerzita v Žiline
5. Technická univerzita v Košiciach
6. Technická univerzita vo Zvolene
7. Vysoká škola múzických umení v Bratislave
8. Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
9. Akadémia ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši
10. Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

2. skupina vysokých škôl

Termín predloženia sebahodnotiacej správy: 22. 12. 2006

Podmienky: ukončený jeden cyklus s absolventmi
ostatné vysoké školy

Zoznam vysokých škôl:

11. Akadémia umení v Banskej Bystrici
12. Katolícka univerzita v Ružomberku
13. Prešovská univerzita v Prešove
14. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
15. Trnavská univerzita v Trnave
16. Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne

17. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
18. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
19. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
20. Univerzita Jána Selyeho v Komárne
21. Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach
22. Akadémia Policajného zboru v Bratislave
23. Vysoká škola manažmentu v Trenčíne

Príloha D

Podrobná metodika Európskej asociácie univerzít ([Institutional Evaluation Programme Guidelines: Self-evaluation and Site-visits. Brusel 2005](#)), podľa ktorej vysoká škola bude písať sebahodnotiacu správu následne bude vykonaná návšteva na vysokej škole hodnotiacim tímom EUA.

Stránka: 15

[CM1] O tom nič neviem a nie je to ani v Zadávacích podmienkach.